

PDCA ว่าด้วยการประยุกต์ใช้สำหรับนักรัฐประศาสนศาสตร์

PDCA: as applied to public administration

รัชฎากร วินิจกุล¹

Russadakorn Vinijkul¹

¹อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทคัดย่อ

บทความนี้ มีจุดมุ่งหมายนำเสนอหลักคิดของวงจรเดมมิง หรือ PDCA อีกมิติหนึ่ง ซึ่งสามารถขยายขอบเขตของการศึกษาและฐานความคิด ที่อาจพิจารณาได้หลายมุมมอง โดยการนำมาเชื่อมโยงและปรับใช้กับการศึกษาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ การอธิบายทฤษฎีที่มีความสอดคล้องตรงกับสถานการณ์ปัจจุบัน มาเป็นกรอบการวิเคราะห์สู่กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันกับโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นตามแนวทางศึกษาทั้งเชิงทฤษฎีและวิชาการ อาทิ ในรายวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผน ประชาสังคม การวางแผนและการบริหารโครงการภาครัฐ การประเมินผลโครงการภาครัฐ ความรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์การเมือง การฝึกปฏิบัติในการลงพื้นที่ศึกษาและการปฏิบัติงานโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับภาคประชาสังคม ชุมชนระดับท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลจากการศึกษานอกจากสอดรับกับเชิงทฤษฎีแล้ว องค์ความรู้ที่ได้สามารถพัฒนาการเรียนการสอน เป็นการบูรณาการด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 อันเป็นหนทางแห่งการเรียนรู้ เกิดประโยชน์และคุณค่าสำหรับวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางพัฒนา เช่น กระบวนการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของชุมชน

คำสำคัญ : การประยุกต์ / รัฐประศาสนศาสตร์

Abstract

This article aims to present the concept of the Deming Cycle or PDCA, another dimension that can broaden the scope of education and thought. That may be considered multiple views. By linking and adapt to the study of public administration. Describe the theory that is consistent with the current situation. It is a framework for analyzing learning processes together with projects and activities in order to follow both theoretical and theoretical approaches, such as in the fields of public policy and civil society planning, planning and government project management. Evaluation of government projects Knowledge of political economy. Practical training in area study and implementation of local development projects with civil society. Local community and local government organizations. The results of the study, in addition to the theoretical. The knowledge that can develop the teaching. It is the integration of teaching, research, local academic services and arts and culture. 21st-century teaching and learning as a means of learning. Benefit and value for problem analysis and development. The process of understanding the problems and needs of the community.

Keywords: Application / Public Administration

บทนำ

บทความนี้ให้ความสำคัญกับผู้เรียน หรือผู้สนใจ เพื่อให้ตระหนักถึงการนำแนวคิดของวงจรเดมมิงหรือ PDCA มาเป็นกรอบศึกษาจากสถานการณ์จริง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการต่อยอดของโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ในมุมมองของรัฐประศาสนศาสตร์ สามารถนำมาปรับกับการบริหารสมัยใหม่และหน่วยงานหลายฝ่าย โดยใช้กับการปฏิบัติงานให้ตรงตามปัญหาและความต้องการของ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ท้องถิ่นในพื้นที่ศึกษา โดยผู้สอนบูรณาการกับการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ ศิลปะและวัฒนธรรม ประกอบกับการพิจารณาหลักสูตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยบูรพาในเชิงวิชาการแล้ว (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559) อาทิ วิธีการวิทยาของเศรษฐศาสตร์การเมืองในการศึกษานโยบายสาธารณะ กระบวนการนโยบายสาธารณะ แผนนโยบายศึกษาและวิเคราะห์นโยบายในการศึกษานโยบายสาธารณะ บทบาทของปัจจัยและผู้กระทำทาง เศรษฐกิจการเมืองที่มีต่อการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย ตลอดจนการลง พื้นที่ปฏิบัติเพื่อศึกษาร่วมกับนักศึกษาในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ และหลักคิดของวงจรเดมมิ่ง ย่อมช่วยส่งเสริม และต่อยอดทางความคิดในระดับที่สูงขึ้นอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้การศึกษาโดยการปฏิบัติ (Activity-Based learning) นักศึกษาฝึกประยุกต์ใช้ความรู้ไม่ใช่นำมาถ่ายทอดความรู้ผนวกด้วยการไตร่ตรองสะท้อนความคิด (reflection) และนักศึกษาอาจได้คำตอบแทน (วิจารณ์ พานิช, 2561) กรอบแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษ 21 ของ เครือข่ายองค์การความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทักษะสำหรับ 21 (Partnership for 21st Century Skills) ว่า ระบบ ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลการเรียนรู้ทักษะสำหรับ ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีระบบส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกื้อหนุนระบบเหล่านี้ อาทิ (1) ด้านมาตรฐาน (Standards) เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้เชิงสหวิทยาการระหว่างสาขาวิชาหลัก ความเข้าใจในเชิงลึก มากกว่าความรู้แบบผิวเผิน ได้สัมผัสกับข้อมูลที่เป็นจริง ทั้งจากในสถานศึกษา การทำงาน และการดำรงชีวิต ประจำวัน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการแก้ปัญหา (2) ด้านการประเมิน (Assessment) ใช้การประเมินผลการเรียนรู้ แบบย่อย และผลสรุปจากการปฏิบัติของผู้เรียนโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนแบบสหสาขาวิชา (3) ด้านเปิด โอกาสให้ผู้เรียนใช้ทักษะบูรณาการข้ามสาระเนื้อหาและสร้างระบบการเรียนรู้จากการใช้ปัญหาเป็นฐานและส่งเสริม การใช้แหล่งเรียนรู้จากชุมชน (4) ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู (Professional Development) ใช้วิธีการสอนอย่าง สมดุลระหว่างการสอนโดยตรงกับการเรียนการสอนแบบโครงการ (Project-oriented Teaching) ต่อการพัฒนา ทักษะการแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะ ครูผู้สอนเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ เหมาะสม กระตุ้นการแบ่งปันความรู้ของชุมชนนักปฏิบัติทั้งโดยการใช้การสนทนาโดยตรงและการสอนแบบอื่นๆ (5) ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ (Learning Environments) สร้างกระบวนการเรียนรู้การสนับสนุนจากบุคคล และสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่จะช่วยสนับสนุนการสอนช่วยให้นักการศึกษาได้ร่วมแบ่งปันแนวคิดหรือแนว ปฏิบัติที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสัมพันธ์กับบริบทที่เป็นจริงของโลก เช่น ผ่านการเรียนการสอนแบบ โครงการ หรือ ประสบการณ์) ให้โอกาสผู้เรียนเข้าถึงบุคคล และสนับสนุนให้ชุมชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2557) การใช้วิธีการตีความหมายในการวิเคราะห์ที่จะออกมา เป็นรูปของภาษา โดยมองกระบวนการทางสังคมเป็นการใช้ภาษาซึ่งตรงข้ามกับหลักปฏิฐานนิยม วิธีการวิเคราะห์ แบบตีความหมายนี้ต้องใช้การสื่อสารที่เจอกันตัวต่อตัวหรือเรียกว่า วาทกรรมของแท้ เหมือนกับการโต้ว่าที่ วิธีการนี้ ต้องใช้ความจริง คำพูดแสดงความจริงใจ ความซื่อสัตย์ ความไว้วางใจ ความตั้งใจจริงในการแก้ปัญหา และสร้างการ มีส่วนร่วม รวมทั้งความสามารถในการรับฟัง เป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยแบบธรรมาภิบาล และจะนำไปสู่การมี ส่วนร่วมของประชาชนในกิจการสาธารณะต่าง ๆ โดยเฉพาะการศึกษานี้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 (ทัตสนา ขัมมณี, 2547) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจาก การเรียน การพัฒนาเต็มตามศักยภาพ การประยุกต์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตและมีความสุข สำหรับการอธิบาย เรื่องการปรับใช้นั้น ผู้เขียนเห็นว่าต้องความเข้าใจให้ตรงกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในขอบข่ายที่ต่างฝ่ายเข้าใจว่า กำลังพูดและศึกษาเรื่องเดียวกัน เมื่อกกล่าวถึงวงจรเดมมิ่งแล้ว ถ้าทั้งสองฝ่ายไม่ทำการตกลงกันให้เข้าใจให้เป็น ที่แน่นอนว่ามาตรฐานนั้นคืออะไรในระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ย่อมเกิดปัญหาขึ้นได้ ทำให้อธิบายเข้าใจคนละทิศทาง การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเปิดใจโดยตระหนักถึงข้อตกลงร่วมกันกับหลักของวงจรเดมมิ่ง ตามข้อตกลงเบื้องต้น และยอมรับทั่วไป ผู้เขียนจึงต้องตกลงกับผู้อ่านเบื้องต้นว่าการท้าวจรเดมมิ่ง หากในวงจรรอบแรกยังไม่เกิดผลลัพธ์ใด เช่น ไม่สามารถทำให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ ไม่เกิดความตระหนักในวัตถุประสงค์ที่ให้ศึกษา การไม่เกิดกลุ่ม แกนนำ ไม่สามารถตกลงกติกากับชุมชน การทำ PDCA จำเป็นต้องทำหลายวงจรเพื่อติดตามผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการและกิจกรรมต่อไป

1. การวิเคราะห์ผ่านความคิดและทฤษฎีเชิงสหวิทยาการ

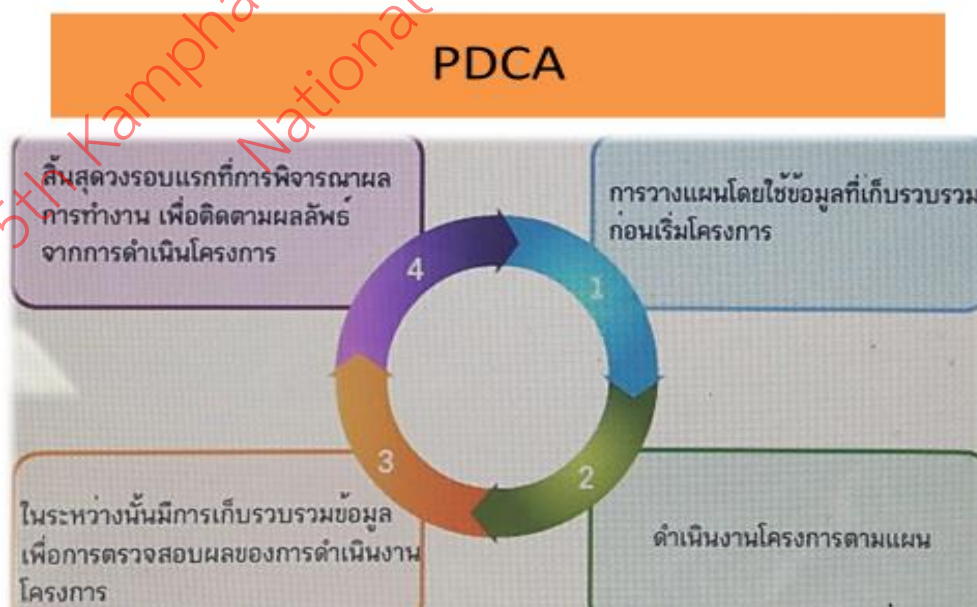
วงจร PDCA มาจากคำภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ซึ่งต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ (1) P-Plan คือวางแผน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และตั้งเป้าหมาย กำหนดขั้นตอนวิธีการและระยะเวลา การจัดสรร

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ทรัพยากรที่จำเป็นทั้งบุคคล เครื่องมือ งบประมาณ (2) D-Do หมายถึง ปฏิบัติ โดยการทำ ความเข้าใจและมีปฏิบัติ ตามแผน (3) C-Check ตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าและพิจารณาผลสำเร็จของงานเมื่อเทียบกับแผน (4) A-Act การดำเนินการให้เหมาะสม หากการปฏิบัติเป็นที่พอใจ จัดให้เป็นมาตรฐานเพื่อเป็นแนวทางให้ปฏิบัติต่อไป หากการปฏิบัติมีข้อควรปรับปรุง ให้กำหนดวิธีการปรับปรุงต่อไปใน PDCA หากเราทำกิจกรรมเรื่องเล็กๆ กิจกรรม แต่ละอย่าง เราใช้เพียง PDCA ธรรมดา แต่บางครั้งขั้นตอนต่างๆ ไม่สามารถแยก PDCA ออกจากกันได้เด็ดขาด หรือกรณีการรับผิดชอบงานในขอบเขตกว้าง ไขเวลาการทำงานที่ยาวนาน เราพบว่าใน PDCA ต้องมี pdca อีก เรียกว่า วง PDCA ใหญ่ ต้องมี pdca ย่อยเพื่อให้งานสำเร็จ การนำ PDCA ไปใช้ PDCA เริ่มจาก การนำวงจร PDCA ไปใช้ทำให้ผู้ปฏิบัติมีการวางแผน การวางแผนที่ดีช่วยป้องกันปัญหาที่ไม่ควรเกิด ช่วยลดความสับสนในการ ทำงาน ลดการใช้ทรัพยากรมากหรือน้อยเกินพอดีลดความสูญเสียในรูปแบบต่าง ๆ จากนั้นให้มีการทำงานที่มีการ ตรวจสอบเป็นระยะ ทำให้การปฏิบัติงานมีความรัดกุมขึ้น และแก้ไขปัญหาได้อย่าง รวดเร็วก่อนที่จะเกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา และทำการตรวจสอบที่นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุง ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วไม่เกิดซ้ำหรือลดความรุนแรง ของปัญหา เป็นการนำความผิดพลาดมาไขให้เกิดประโยชน์ PDCA เพื่อแก้ปัญหา ถ้าเราประสบกับสิ่งที่ไม่เหมาะสม ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ประหยัด เราควรแก้ปัญหา การใช้ PDCA เพื่อการแก้ปัญหา ได้แก่ การทำ PDCA คือ ตรวจสอบก่อนว่ามีอะไรที่เป็นปัญหา เมื่อหาปัญหาได้ก็นำมาวางแผนเพื่อดำเนินการตามวงจร PDCA ต่อไป PDCA เพื่อ ปรับปรุง PDCA เพื่อการปรับปรุง คือไม่ต้องรอให้เกิดปัญหา แต่เราต้องเสาะแสวงหาสิ่งต่างๆ หรือวิธีการที่ดีกว่าเดิม อยู่เสมอ เมื่อเราคิดว่าจะปรับปรุงอะไร ให้ใช้วงจร PDCA ในการปรับปรุง (สุธาสิณี โพธิ์จันทร์, สถาบันเพิ่มผลผลิต แห่งชาติ, 2559) <http://youth.ftpi.or.th>

การใช้วงจร PDCA ที่ต้องทำหลายวงรอบ เพื่อติดตามผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการและกิจกรรม หากใน วงรอบแรกยังไม่เกิดผลลัพธ์ใด ผลการประเมินรอบแรกจะทำให้เกิดการออกแบบปรับปรุงการดำเนินการในวงรอบ ต่อไป หรือ PDCA วงรอบที่สองที่สามตามมา เพื่อติดตามและปรับปรุงหรือพัฒนาไปจนกว่าจะบรรลุสู่ผลลัพธ์ เป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น ไม่สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ยังไม่เกิดการตระหนัก

ภาพที่ 1: วงจรการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนา

(ที่มา: สสส. ชุดการเรียนรู้การติดตามประเมินผลเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาสำหรับหน่วยจัดการ)

2. การประยุกต์: การนำไปปฏิบัติในโครงการและกิจกรรมต่างๆ

พิจารณาจากการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องจากการศึกษาที่หลากหลายแนวทางอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ความ เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ การนำแนวคิดปรัชญานวนยุคมาใช้ในการยอมรับและการรับฟังความคิดเห็น

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ของผู้อื่นเพื่อสร้างเครือข่าย ส่งเสริมภาคประชาสังคมและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ท้องถิ่นเท่าที่จะกระทำได้ (รัชฎากร วินิจกุล, 2559) จนนำไปสู่การต่อยอดด้านวิชาการเพื่อประโยชน์ในการศึกษา โดยบูรณาการร่วมกับวิชา นโยบายสาธารณะและการวางแผน ประชาสังคมและการมีส่วนร่วม การวางแผนและการบริหารโครงการภาครัฐ การประเมินผลโครงการภาครัฐ เริ่มต้นจากการเข้าร่วมโครงการและกิจกรรมกับนักศึกษา การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น การศึกษาทำให้เราทราบถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นผ่านมุมมองแบบองค์รวม การให้ความสำคัญในเรื่องความรวดเร็วที่ไม่ใช่เร่งรีบแต่รู้จักการปรับตัว การประหยัดค่าใช้จ่ายและการลงทุน การส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม เช่น การร่วมลงแขกเกี่ยวข้าว การปลูกป่าร่วมกับชาวบ้านพื้นถิ่น ทำให้ทราบถึงการดำรงชีวิตตามแบบวิถีของชาวบ้าน ความมีน้ำใจ การมีจิตสาธารณะ ให้กับชาวบ้านที่เดือดร้อน โดยไม่ต้องคำนึงขั้นตอนที่เป็นทางการ สิ่งที่ได้ทำให้เห็นภาพรวมหลายมิติ เช่น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารจัดการที่ดีในงานโครงการประชุมวิชาการรัตนานาชาติด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และพลังงาน ครั้งที่ 8 วันที่ 15-17 มีนาคม 2560 ณ โรงแรมเอ-วัน เดอะรอยัล ครุส พัทยา (รัชฎากร วินิจกุล, 2560) สรุปไว้ดังนี้ 1. พระราชดำริ เป็นสิ่งสำคัญลำดับแรกในการวิเคราะห์โครงการ พิจารณาเกี่ยวกับความถูกต้อง ครบถ้วน ความสมบูรณ์ของพระราชดำริ 2. สาระสำคัญของพระราชดำริ พิจารณาโครงการ กิจกรรมที่เสนอเกี่ยวกับการสนองพระราชดำริ 3. สภาพพื้นที่โครงการ พิจารณาข้อเท็จจริงของพื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ ในด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ในพื้นที่ที่จะดำเนินงานโดยเชื่อมโยงสัมพันธ์กับโครงการหรือกิจกรรมตามแนวพระราชดำริที่จะดำเนินงาน 4. ความครบถ้วนขององค์ประกอบสำคัญของโครงการ 5. การวิเคราะห์ความพร้อม ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ได้แก่ ที่ตั้งโครงการ การคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคพื้นฐาน ความพร้อมและความเหมาะสมด้านเทคนิค โครงการศึกษาทดลองวิจัย โครงการพัฒนา โครงการส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ ความพร้อมของชุมชนและประชาชน 6. การวิเคราะห์ประโยชน์ที่ได้รับ จะมุ่งประโยชน์ที่ได้รับจากผลผลิต (Output) เป็นลำดับแรก การทำงานประมาถเน้นประโยชน์ที่ได้รับจากผลลัพธ์ (Outcome) เป็นหลัก พิจารณาความคุ้มค่าในการลงทุน ดำเนินงานและการพิจารณา “ผลกระทบ” (Impact) จากการดำเนินโครงการ ได้แก่ จำนวนหมู่บ้าน ชุมชน ผู้ที่ได้รับประโยชน์ จำนวนพื้นที่การเกษตรที่ได้รับประโยชน์ ฯลฯ และผลลัพธ์ (Outcome) จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรม ที่นำความรู้ไปประกอบอาชีพ 7. สาระสำคัญอื่นประกอบการวิเคราะห์ เช่น แนวทางปฏิบัติในการเสนอโครงการ การเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของโครงการ และแนวทางปฏิบัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามระเบียบกระทรวงการคลังที่ระบุไว้แต่ละเรื่อง จากการศึกษาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีดังนี้ 1. การกำหนดโครงการ (Project Identification) เป็นขั้นตอนแรกของวงจรวางแผนโครงการ 2. การจัดเตรียมโครงการ (Project Preparation) เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดทำโครงการของหน่วยงานเป็นผู้กำหนดโครงสร้างโครงการ คือ กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการและกำหนดแนวทางดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ โดยศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) และจัดทำรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ด้านต่างๆ ว่าใครจะทำอะไร ทำเมื่อไร ทำอย่างไร รวมถึงการดำเนินงานและค่าใช้จ่าย 3. การประเมินค่าและอนุมัติโครงการ (Project Appraisal and Approval) จะมองเป้าหมายสุดท้ายของโครงการ (Common Goal) ที่ส่งผลประโยชน์ต่อประชาชน สังคมหรือประเทศชาติ อาจไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว 4. การนำโครงการไปปฏิบัติ (Project Implementation) 5. การควบคุมและติดตามผลโครงการ (Project Control and Monitor) 6. การปิดโครงการ

สำหรับในรายวิชาที่เกี่ยวข้องเช่น เศรษฐศาสตร์สำหรับนักรัฐประศาสนศาสตร์ โดยศึกษานำเสนอแนวคิดโครงการ อาทิ โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านหนองหญ้าม่วง ตามแนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกิจกรรมของนักศึกษาโปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ เช่น กิจกรรมมอบเมล็ดพันธุ์ อุปกรณ์การเกษตร ปลูกพืชผักให้กับโรงเรียนบ้านหนองหญ้าม่วง ตำบลวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ถือโอกาสดีน่านศ.เรียนรู้ให้เห็นตัวอย่างเทียบอิงทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริง เช่น นอกจากนี้ในการลงพื้นที่ศึกษา การประเมินผลโครงการ “คืนต้นไม้สู่ป่าใหญ่ ตามรอยพ่อ” บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จากคำกล่าวของทหารที่ร่วมกิจกรรมเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2559 “ 0830-1000 หมู่ รส.ที่ 1 มว.รส.ที่ 2 ร้อย.รส.ที่ 2 อำเภอคลองลาน กกล.รส.จว.กพ. ร่วมกับอาจารย์ ดร.รัชฎากร วินิจกุล นักศึกษาโปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พร้อม

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชาวบ้านบ้านกะเหรี่ยงน้ำตก หมู่ 18 ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน ร่วมกันปลูกป่า “โครงการคืนต้นไม้สู่ป่าใหญ่ตามรอยพ่อ” โดยมีนายสุรชัย โภคมนตรี หัวหน้าอุทยานแห่งชาติคลองลาน เป็นประธาน ผลการปฏิบัติได้ปลูกต้นไม้ จำนวน 150 ต้น ในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านกะเหรี่ยงน้ำตกและ 1000-1200 หมู่ รส.ที่ 1 ม.ร.ส.ที่ 2 อำเภอคลองลาน กกล.รส.จว.กพ. ได้นำอาจารย์และนักศึกษาเพื่อเข้าช่วยเหลือเกษตรกรชาวนาในการลดต้นทุน การลงแขกเกี่ยวข้าวบนพื้นที่ดินปลูกข้าวของนายดอกกรัก เกษตรกรชาวนา ณ บ้านทะเลพัฒนา หมู่ 10 ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผลการปฏิบัติได้เกี่ยวข้าวบนพื้นที่ได้ จำนวน 1 ไร่ คงเหลือ 1 ไร่” กิจกรรมลงทะเบียนร่วมมือปลูกป่า นักศึกษาโปรแกรมรัฐประศาสนศาสตร์ อาจารย์และทหารลงแขกเกี่ยวข้าวให้ชาวบ้านที่เดือดร้อนจากน้ำท่วมนาข้าว (รัฐภากร วินิจกุล, 2559)

วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 กิจกรรมมอบเมล็ดพันธุ์ อุปกรณ์การเกษตร การทำแปลงเตรียมดินปลูกผักการปลูกผัก ให้กับโรงเรียนบ้านหนองหญ้าม่วง ต.วังทองเมือง จ.กำแพงเพชร

วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2560 การวางแผนโครงการพัฒนาโรงอาหารเพื่อน้อง กิจกรรมการขอรับบริจาคโครงการพัฒนาโรงอาหารโรงเรียนบ้านยะไม้คี อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

จากโครงการและกิจกรรมข้างต้น ในเชิงด้านรัฐประศาสนศาสตร์นั้น เป็นการวิเคราะห์ทฤษฎีในเศรษฐศาสตร์การเมืองเป็นศาสตร์ทางสังคมศาสตร์ ที่สามารถนำมาแนวคิดที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ตามแบบสหวิทยา แนวคิดเห็นถึงความสำคัญของเศรษฐศาสตร์การเมืองเชิงทฤษฎี จากคุณค่าของเศรษฐศาสตร์การเมืองในประเทศไทย เศรษฐศาสตร์การเมืองช่วยให้ผู้คนมองปรากฏการณ์ในสังคมเป็นระบบ เป็นโครงสร้าง ทั้งทรัพยากรเทคโนโลยี รัฐและวัฒนธรรม ประกอบรวมเป็นระบบสังคมเศรษฐกิจ ไม่แยกเรื่องเศรษฐกิจออกจากสังคม...” (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2556) โดยแนวทางการศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง ประกอบด้วย แนวทางการศึกษา และแนวคิดพื้นฐาน ทั้งสองแนวทางดังกล่าวนี้ใช้วิธีวิเคราะห์ โดยจำแนกได้อีกสองหลักการ หลักการแรก การศึกษาพฤติกรรมและจิตสำนึกของท้องถิ่นแบบสหวิทยาการ ประกอบด้วยวิชา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ภูมิศาสตร์ ในส่วนหลักการที่สอง ให้ความสำคัญเน้นเชิงระบบแบบสหวิทยาการ เช่น สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์การเมือง นโยบายสาธารณะ นิเวศวิทยาสุขภาพ ฯลฯ (โกวิท พวงงาม , 2553) รายละเอียดในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองมีดังนี้ (1) เศรษฐศาสตร์การเมืองนโยบายสาธารณะ (2) ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมือง ศึกษาแนวคิดพื้นฐานปรัชญา กระบวนทัศน์และวิธีวิทยาเศรษฐศาสตร์การเมือง ความแตกต่างระหว่างเศรษฐศาสตร์กระแสหลักกับเศรษฐศาสตร์การเมือง ส่วนสำนักคิดหลักเศรษฐศาสตร์การเมือง อาทิ สำนักมาร์กซิสต์ สถาบันนิยม ทางเลือกสาธารณะ มนุษยนิยม สตรีนิยม เศรษฐศาสตร์เชิงนิเวศ และวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์การเมืองร่วมสมัย เช่น ทฤษฎีร่วมสมัยใหม่ อำนาจความรู้และชนชั้น แนวคิดโพสต์โมเดิร์นและการวิเคราะห์วาทกรรม (3) ทฤษฎีพัฒนาและสิ่งแวดล้อม ศึกษาปัญหาพื้นฐานของประเทศที่กำลังพัฒนา สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน ความยากจน ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก ธรรมชาติวิทยาทางสิ่งแวดล้อม (4) การวิจัยทางเศรษฐศาสตร์การเมืองและเศรษฐศาสตร์ชุมชน ศึกษาการเปรียบเทียบเศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยชุมชนกับเศรษฐศาสตร์ชุมชน แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ชุมชน พบปัญหาสำคัญ เช่น ทุนสังคม เศรษฐกิจชุมชน ธุรกิจชุมชน การเมืองเรื่องพื้นที่ โครงสร้างอำนาจของชุมชน สิทธิชุมชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน การขับเคลื่อนสิทธิชุมชน สิทธิทำกิน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (5) เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ การศึกษาความแตกต่างระหว่างเศรษฐศาสตร์แนวพุทธกับเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก ทฤษฎีกระจายผลผลิตตามแนวพุทธเศรษฐศาสตร์ การประยุกต์ใช้เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ และการวิพากษ์เศรษฐศาสตร์กระแสหลักบนฐานเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ และ (6) การวิเคราะห์ตามแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์ เช่น ทฤษฎีหลังสมัยใหม่ของ George H. Frederickson ที่ทำให้เศรษฐศาสตร์การเมืองเชิงรัฐประศาสนศาสตร์ต้องผ่านแนวคิดสมัยใหม่ สู่อำนาจ โดยการศึกษาผ่านมุมมองทฤษฎีหลังสมัยใหม่หรือแนวใหม่ ที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ โดยการยกระดับแนวความคิด การประยุกต์และสังเคราะห์กระบวนการนโยบายสาธารณะ เพื่อให้เข้าใจบริบทระบบสถาบันทางการเมือง ที่สะท้อนภาพพัฒนาการทางการเมือง เป็นการพิจารณาว่าประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมว่าต้องคำนึงปัจจัยอะไร การนำหลักเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์เข้าด้วยกัน เป็นการได้สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงในพื้นที่นโยบายแบบมุมมองใหม่ ประเด็นปัญหาที่ซับซ้อนในการออกแบบนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพและน่านโยบายไปปฏิบัติได้ตอบสนองต่อประเด็นปัญหาสาธารณะดียิ่งขึ้น (พัชรี สิโรรส, 2557) อย่างไรก็ตาม แนวคิดการยกระดับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติรัฐธรรมนุญกับการรัฐธรรมนุญกับการเมืองไทย เศรษฐศาสตร์การเมืองสำหรับการบริหารและจัดการสาธารณะ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สมัยใหม่ แนวคิดหลังสมัยใหม่ไม่ได้มุ่งแนวคิดการบริหารแบบเดิมที่มีลักษณะเคร่งครัด แต่มีจุดเน้นไว้รูปแบบอย่างชัดเจน ไม่เน้นสายการบังคับบัญชา การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ เป็นต้น ย่อมเห็นได้ว่าทฤษฎีหลังสมัยใหม่แตกต่างจากแนวคิดสมัยใหม่สิ้นเชิง พิจารณาแนวคิดแบบยุคหลังสมัยใหม่ ดังเช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกระจายอำนาจ พิจารณาจากการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม โดยทำให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นและเต็มใจเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารและการพัฒนาของชุมชนท้องถิ่นด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การมองเห็นภาพและแนวทางพัฒนาองค์กร ผู้นำต้องน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาองค์กร โดยผสมผสานกับกลยุทธ์ขององค์กร เช่น หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ตีบนพื้นฐานความรู้และคุณธรรม พร้อมทั้งถ่ายทอดเป็นแผนงานไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรมีความสมดุลและมั่นคง การศึกษาเป็นการสังเคราะห์ให้เห็นถึงความสำคัญของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินอกเหนือจากภาพรวมของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและการเผยแพร่แนวพระราชดำริ ความสำคัญของการทำงานร่วมกัน การพัฒนาด้านต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนให้ความร่วมมือ ทำให้ดำเนินงานโครงการเกิดประสิทธิภาพ มีความต่อเนื่องและยั่งยืน (อนุรักษ์ วัฒนะถาวรวงศ์, 2560)

วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 ผู้เขียนได้รับเชิญให้ร่วมเป็นวิทยากรกลุ่มและที่ปรึกษาโครงการส่งเสริมสุขภาพโครงการขนาดเล็กของจังหวัดกำแพงเพชร อาทิ โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ โครงการฝึกครัวเรือน โครงการฝึกโรงเรียน โครงการปลอดแอลกอฮอล์ จัดการจุดเสี่ยง จัดการขยะ และโครงการทั่วไปในพื้นที่ชุมชน จังหวัดกำแพงเพชร ณ บ้านดินริมคลองรีสอร์ท - สวนเกษตรลุงฮุย ปรากฏตามภาพที่ 2

ต่อมาเมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2561 ได้มีการประชุมทีม Node กำแพงเพชร เพื่อติดตามผลลัพธ์โครงการส่งเสริมสุขภาพชุมชน โดยทีมประเมินจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ทั้งนี้โครงสร้างของทีม Node กำแพงเพชร ต้องประกอบด้วยหัวหน้า Node หัวหน้าปฏิบัติการลงพื้นที่ เจ้าหน้าที่ธุรการ บัญชีการเงิน หัวหน้าทีมบริหารจัดการสำนักงาน ซึ่งแต่ละส่วนในแต่ละฝ่ายจะมีการแบ่งงานและรับความรับผิดชอบร่วมกัน ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 2: การวางแผนโครงการเพื่อพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพโครงการส่งเสริมสุขภาพ เช่น โครงการผู้สูงอายุ โครงการฝึกครัวเรือน โครงการฝึกโครงการโรงเรียน โครงการปลอดแอลกอฮอล์ จัดการจุดเสี่ยง จัดการขยะ และโครงการทั่วไปในพื้นที่ชุมชน จังหวัดกำแพงเพชร ณ บ้านดินริมคลองรีสอร์ท-สวนเกษตรลุงฮุย วันที่

22 กรกฎาคม พ.ศ. 2561

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาพที่ 3: การประชุมทีม Node กำแพงเพชร เพื่อติดตามผลลัพธ์โครงการส่งเสริมสุขภาพชุมชนโดยทีมประเมินจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร วันที่ 30 กันยายน 2561

วันที่ 18-19 สิงหาคม พ.ศ. 2561 โปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยอาจารย์วาสนา อาจสาสิทธิ์ อาจารย์ดร.รัชฎากร วินิจกุล อาจารย์ศุภฤทธิธราทิพย์นารา และบุคคลที่มีจิตอาสาอีกท่าน นายแพทย์จิรัช เกลปฤกษ์และนายฤทธิไกร วินิจกุล ได้นำแกนนำนักศึกษา จำนวน 38 คน มาจัดกิจกรรม “ค่ายอาสา เพื่อพัฒนาแกนนำนักศึกษา” ที่แม่มอก ลำปาง โดยร่วมกิจกรรมเพื่อชุมชนแม่มอก ผ่านมุมมองเมืองเรียงเรียงโดย ดร.อุดม สุวรรณพิมพ์: ตอนที่ 23 และ 24 “เฟ่งไทย ด้วยใจอาสา” ปัญญาปฏิบัติที่ ม.ราชภัฏ มิครมองเบา” “...มองว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏ ถือเป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นเสาหลักสำคัญของสถาบันกลุ่มเถาทางสังคมที่จะผลิต “จิตอาสาเพื่อพัฒนาบ้านเมือง” ที่เป็น “จิตอาสาพระราชทาน” จากพระมหากษัตริย์ทั้งสองพระองค์ที่ปกนิกรรักและเทิดทูนยิ่ง ความเป็น “จิตอาสา” ที่เริ่มต้น “ความรู้สึกสู่การรู้แจ้ง” สามารถฝึกฝน “ลองทำ” ให้เกิด “ปัญญาปฏิบัติ” สร้างพลัง “แกนนำจิตอาสา” สู่การพัฒนาท้องถิ่นพัฒนาบ้านเมือง สร้างคนดีที่หล่อหลอมกลุ่มเถาให้นักศึกษาเป็น “พลเมืองมือ อาชีพจิตอาสา” ได้สร้างกระบวนการ “ลองทำ” เพื่อพัฒนาจิตใจแกนนำนักศึกษา ด้วยการเรียนรู้ประวัติศาสตร์บ้านเมือง ผ่านเรื่องเล่าสัมผัสบรรยากาศ ความเขียวชอุ่มของธรรมชาติ จนรู้สึกได้ด้วยลมหายใจ ทีมงาน EMUNI คือคนรุ่นใหม่ ที่พยายามให้น้องๆ จิตอาสาให้ระลึกถึงและหวนกลับมาอีกครั้ง ที่พิสูจน์ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ได้เห็นผ่านความจริงที่ไม่ได้เสแสร้งเกือบทุกคนเป็น “แกนนำ” ที่ต่างบทบาทต่างหน้าที่ต่างวิถีแต่สิ่งหนึ่งที่ไม่ต่างกันทุกคน “ใจอาสา” หรือ “จิตอาสา” ด้วยเป้าหมายเดียวกันคือคือพัฒนาท้องถิ่น ด้วยตัวของนักศึกษา ”จึงเป็นบ่อเกิด “ปัญญาปฏิบัติ” สู่การพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน พื้นฟูการเรียนรู้เขตชุมชนปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปะวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้า เริ่มต้นที่นักศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ มิครมองเบา ละเลย เพิกเฉยไม่ให้ความสำคัญกับการจะสร้างปัญญาปฏิบัติด้วยค่ายอาสาให้กับนักศึกษา ซึ่งเป็นคุณสมบัติของคนที่ดีทำดีเพื่อสาธารณะ เพื่อแผ่นดิน ควรเกิดขึ้นในจิตใจ ของ “ครู” ของ “อาจารย์” ก่อนเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะในระดับผู้บังคับบัญชา ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจของมหาวิทยาลัย เพราะหากว่าผู้บริหารไม่มีความเป็น “จิตอาสา” ในหัวใจ หรือมีไม่มากพอ ไม่มีความเป็น “แกนนำ” ในหัวใจ หรือมีไม่มากพอ ถือเป็นอุปสรรคใหญ่หลวงที่จะสร้าง “ปัญญาปฏิบัติ” ให้เกิดกับมวลหมู่นักศึกษาที่สามารถกระทำได้ด้วยกิจกรรม “ค่ายอาสา” ให้เกิดขึ้นได้จริง

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาพที่ 4: การร่วมกิจกรรมส่งเสริมการปลูกป่าระหว่างนักศึกษาและชุมชน “ค่ายอาสา เพื่อพัฒนาแกนนำนักศึกษา”
ณ บ้านแม่มอก อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดลพบุรี

บทสรุป

การศึกษา PDCA หรือวงจรเดมมิง นอกจากการแก้ปัญหาของการพัฒนาแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงประกอบด้วย (1) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน (2) การพัฒนาต้องมีความต่อเนื่อง (3) การวางแผนอย่างรอบคอบ และ (4) ความสุขที่สอดแทรกในการปฏิบัติงาน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้สามารถเป็นแนวทางการส่งเสริมการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ศึกษาข้างต้น ซึ่งล้วนเป็นประโยชน์สำหรับนำไปปรับใช้ได้ในด้านรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นการประยุกต์กับแนวความคิดต่าง ๆ แสดงให้เห็นความสอดคล้องกับสถานการณ์ ผลการจากการศึกษาเบื้องต้นพัฒนามาจากปัญหาและความต้องการของชุมชน และแนวทางการพัฒนาร่วมกันเชิงสหวิทยาการ ทั้งนี้การประยุกต์ด้านวิจัยเป็นการบูรณาการแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์สาธารณะ แสดงให้เห็นเจตนาารมณ์และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ศึกษา ความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากผู้เรียนให้เข้ากับทุกภาคส่วนของสังคม การผลักดันให้เกิดองค์ความรู้ ทักษะและการสร้างจิตสำนึก พร้อมให้ความร่วมมือสนับสนุนและแก้ไขปัญหาอย่างบูรณาการร่วมกันด้วยการให้ความรู้ การบริการวิชาการในการพัฒนาท้องถิ่นควบคู่กับการส่งเสริมด้านศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น กล่าวคือเชิงปรัชญา ตามข้อเท็จจากข้อมูลที่ได้เชื่อถือได้ ความเหมาะสมของบริษัท สามารถขยายประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวทางเศรษฐศาสตร์บนพื้นฐานวัฒนธรรมและเสนอวิธีการเพื่อให้ท้องถิ่นพัฒนาแนวทางพึงปรารถนา การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานการณ์ ค้นพบสาระสำคัญ องค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง อันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้าทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ทักษะในการแสวงหาความรู้ เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ การส่งเสริมกระบวนการคิด ผู้เรียนได้ฝึกวิธีการคิดหลายลักษณะ การคิดและแก้ปัญหาเป็นด้วยความสร้างสรรค์ เหตุผลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน กิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดงาน วางเป้าหมายร่วมกัน และมีโอกาสเลือกทำงานหรือศึกษาค้นคว้าด้วยความกระตือรือร้น มองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและสามารถประยุกต์ความรู้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง กิจกรรมที่ผู้สอนให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน ผู้สอนยอมรับในความสามารถ ความคิดเห็น มากกว่าแข่งขันระหว่างกันโดยมีความเชื่อมั่นผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ กิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดีงาม เช่น ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความมีน้ำใจ ความขยัน ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ และการทำงานอย่างเป็นกระบวนการ การทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความสุขจากโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ประโยชน์เชิงความคิด ดังเรื่องการเกี่ยวข้าว เราถูกปลูกฝังว่าข้าวคือพืชเศรษฐกิจ แต่เราสามารถฝึกวิธีการคิดผ่านกระบวนการของความสัมพันธ์ที่มีการรับรู้บนพื้นฐานในปัญหา อาศัยความมีน้ำใจและความจริงใจ ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบันบนความแตกต่างกันในสังคมที่ไม่แน่นอนและความเกี่ยวข้องจากการเมืองโดยพึ่งความคิดเห็นของประชาชน นำไปสู่ประโยชน์เชิงนโยบายในการมีส่วนร่วมเพื่อหาแนวทางพัฒนาและยั่งยืน ผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และโครงการที่เกี่ยวข้องกับ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

การบริหารหรือการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อาจนำไปประยุกต์สำหรับตัวอย่างหรืองานวิจัยที่ต้องการอ้างอิงได้ รวมทั้งเป็นแหล่งเพิ่มความรู้และพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2553). การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2556). เศรษฐศาสตร์เมืองจากอดีตสู่อนาคต. วารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง, 1(1), 15-21.
- พัชรี ลิโรรส. (2557). บทวิเคราะห์แนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์ ทฤษฎีหลังสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- ทัศนาศร งามมณี. (2547). ศาสตร์การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- รัชฎากร วินิจกุล. (2559). เศรษฐศาสตร์การเมือง: การพัฒนานโยบายสาธารณะเชิงบูรณาการ. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 3. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม
- (2560). เศรษฐศาสตร์การเมือง: ว่าด้วยการประยุกต์ใช้สำหรับนักรัฐประศาสนศาสตร์. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 4. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วิจารณ์ พานิช. (2561). "บูรณาการงานวิจัยสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน" การเสวนาและงานประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือครั้งที่ 18 และลำปางวิจัย ครั้งที่ 4.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2557). ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (จบ). QA-NEWS: KMUTNB ข่าวประกันคุณภาพการศึกษา ฉบับที่ 305 ปักษ์แรก กุมภาพันธ์
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2559). หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการจัดการปกครอง หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559. [Online]. Available: <https://www.buu.ac.th/course/frontend/courseDetail/NDgz> [2560, ธันวาคม 22].
- สุธาสิณี โพธิ์จันทร์, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2559). PDCA หัวใจสำคัญของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง. [Online]. Available: <https://www.ftpi.or.th/2015/2125> [2561, กันยายน, 30].
- อนรรักษ์ วิฒนะถาวรวงศ์. (2560). ทฤษฎีองค์การยุคหลังสมัยใหม่. สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. [Online]. Available: <http://www.stou.ac.th/forum/page/Answer.aspx?idindex=150449> [2560, พฤศจิกายน 27].
- (2561). “มองเมือง ตอนที่ 24 เฟงไท่ ด้วยใจอาสา”: ปัญญาปฏิบัติ ที่ม.ราชภัฏ มิควรมองเบา (จบ). สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ 65 ฉบับที่ 52 วันศุกร์ที่ 7 – วันพฤหัสบดีที่ 13 กันยายน
- Vinijkul, Russadakorn. (2017). “ Sufficiency Economy under the Royal Initiative of His Majesty the King: Administration to best practices” โครงการประชุมวิชาการรัตนานาชาติด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และพลังงาน ครั้งที่ 8 วันที่ 15-17 มีนาคม 2560 ณ โรงแรมเอ-วัน เดอะรอยัล ครุส พัทยา